

UDVARHELYI HIRADÓ

UDVARHELYMEGYE FÜGGETLEN POLITIKAI LAPJA.

Az „Udvarhelymegyei Jegyzői-Egylet” hivatalos közlönye
 Előfizetési árak:
 egész évre 8 kor. fél évre 4 kor. negyed évre 2 korona.
 Egy szám ára 16 fl. — Tanítóknak egész évre 6 korona.

Felolvas szerkesztő: **Becsek Aladár.**

Hirdetések a legolcsóbban számíttatnak. Nyilttér sora
 50 fillér. Megjelen betenként egyszer, 6-8 oldalon vasárnap
 A hirdetés és nyilttér díja előre fizetendő.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal: Becsek D. Fia könyvnyomda

Megint egy félóra...

Székelyudvarhely, május 8.

A sok deputációzásnak, a sok feliratnak, a sok jóindulatnak ugyancsak lett foganatja: a székelyvasut menetrendjét május 1-étől végrehalárra megváltoztatták és az eredmény fenomenális: — a székelyvasut reggeli 6 óra 19 percz helyett 6 óra 5 perczkor, délután 1 óra 33 percz helyett 2 órakor érkezik be a székelyek anyavárosába, dicsőségére a huszadik század modern közlekedésének. Udvarhelyvármegyének sikerült tehát husz hosszú év alatt, — mióta vasutal bir — fényes eredményt elérni: az ország fővárosától immár egy félórával újra távolabb esik.

A nemzet magasabb szellemi és gazdasági munkájának legerősebb szerve a helyes gazdasági politika. A nemzeti fejlődés előfeltétele az, mely öntudatos nemzeti étellel élő népeknél más nem lehet, — mint amely az anyagi és szellemi erősödére szolgál. A modern államélet, mely a népek versenyt fejlesztette ki, a helyes és célszerű vasuti hálózattal sietett segítségére a gazdasági erőnek. A földmi velés, ipar, kereskedelem ma nem virágozhatik célszerű és gyors közlekedés nélkül.

Erdélyen keresztül vezető egyetlen fővonalunk által a nemzetiségi városok a világ forgalom minden előnyeit élvezik, míg a székely városok, vagy mondhatjuk, vármegyék, helyesebben Udvarhelyvármegye, jelentőségüket elvesztették, az ország politikai és gazdasági központjától messze, kihalt vidéki központokká váltak.

Az ugynevezett székely körvasut az országnek eddig egy elhanyagolt, elzárt részének természetes kincseit óhajta a világforgalomnak megnyitni s így ez ország résznek elégedetlen, kivándorló népét jó keresetforráshoz s a vasutépítés után pedig kedvező konjunkturához juttatni. Tebát közgazdasági, sőt nemzetpolitikai jelentősége van az ugynevezett „székely körvasutnak” — ezt el kell ismernünk főntartás nélkül, viszont sajnálattal konstatáljuk, hogy abból Udvarhelyvármegye absolute semmit sem kap, noha vármegyénk állami vasut hálózata, mint azt már említettük, mindössze 7 kilométert tesz ki s az is a megye szélén van elhelyezve.

Ily körülmények között Udvarhelyvármegye közönsége jogosan érzi magát mellözve akkor, amidőn még a meglévő viczinális szárnyvasutja a forgalom lebonyolítására sem elegendő, melyet súlyosít az, hogy e vonattárra sem lehet lassúság és rendtelenség következtében számítani.

Ism azt akarjuk ezzel mondani, hogy mind az a rendtelenség, melyet a mi székely vasutunk kifejt, a saját iniciatívájából történik; erről szó sem lehet. Az ő rendtelensége csaknem szorosán össze van nőve a fővonal minden forgalmi zavarával, melyet leveli béka szerint, következetesen megérez. A fővonal vonatainak késése,

daczára az imént megszavazott vasuti törvényjavaslatoknak, mint sok annyi más, szociális kérdéssé fajult ebben a forró levegőjű társadalmi állapotban s a közönség, melyet, mondhatni, elkényeztetett pontosságával a posta, illetve a vasut, erősen sanyli most a rendellenességet. Az igazságot így véljük megállapítani: a vasuti forgalom nőttön nő saját természetéből, illetve az ország népességének szaporodása, mivelődése, kereskedelmünk, iparunk fejlődésének arányában. Ellenben a m. á. v. mindenben az, ami évtizedekkel ezelőtt. Az üzletvezetőség kimutatása biztos fokmérője a forgalom növekedésének. A fővonal vasutai fizikailag képtelenek betartani az előírt vonatinulást, melybe — beszéljünk őszintén — a „lassan, lassan, lassan” korszaknak utóze is beletámaszkodik; a menetrend pedig például kisebb állomásokon pár percz megállást ír elő. Azonban oly nagy a posta anyaga, hogy azt a vasutra feltenni, kellőleg ellátni a személyzet a megszabott csekély idő alatt képtelen s a vonat kétszer-háromszor annyit vesztegel, mint amennyi az előírt idő. Iger természetes, hogy ez a szapora késlekedés már megbontja a vele egy vonalon közlekedő és vele kapcsolatos mellékvonalak összes vonattárrát s várakozásra, fölösleges idővesztegetésre kényszeríti valamelyik váltó-állomáson.

Áll pedig ez az állapot különösen a Budapest—Brassó között közlekedő gyorsvonatokra, melyek forgalma bihetetlen nagyágot ért, különösen a személy-szállítás terén, melynek keserveiről csaknem minden ember tanuságot tehet. E gyorsvonati utazás keserveinek méltó koronájául szolgál aztán a héjjasfalva—székelyudvarhelyi viczinális mintegy harmincz kilométernyi utja.

Talán nincs az országban még egy ehhez fogható viczinális, melyre akkora feladat hárulna ugy a személy-szállítás, mint a teherforgalom terén, mint a miénkre és amely ennek daczára mégis azt hiszi, hogy a vasuti közlekedés nem áll egyébből, mint sopolásból és késésből. Ezen feladatának aztán kétségen kívül nagy buzgalommal felel meg s ezen tudatában az utat reggel Segesvártól Székelyudvarhelyig 4 és fél óra alatt teszi meg. Vagyis, amíg a budapest—arad —predeáli gyorsal az ember Budapestről délután 2 órakor elindulva, éjfél után fél 2 órakor már Segesvárt van, addig folytatólagosan Székelyudvarhelyre csaknem félannyi idő alatt ér fel, vagyis reggel 6 óra után van itt.

Ez azonban a dolognak csak egyik ága; a másik, szintoly, vagy még fontosabb ága: Székelyudvarhely város posta-járatának rendtelensége, melyből kiszámíthatatlan kár hármlik ugy kereskedelmünkre, mint iparunkra. Ugyanis a Budapest felől jövő személyvonatnak, — mely jóformán e város egész üzleti és magán levelezését hozza magával, — reggel 4 órakor kellene

Héjjasfalvára érkeznie, amely időt azonban a legritkább esetben tartja be. Ez hozza aztán magával, hogy a székely vonat — melynek indulási ideje 4¹/₂ — az 506-os személy-vonatot nem várja be s így a város egész postája délig Héjjasfalván vesztegel, jóformán megállítva egy egész város kereskedelmi érdekeit. Még tovább menve. Héjjasfalván a személy-vonatra váró székely vonat egy órai késéssel indul el, mivel azonban Héjjasfalvától az utat Székelyudvarhelyig 2 óra alatt kell megtennie és utközben árukat ad le és vesz fel, tolatásokat végez, kávéörölő mozdonya a rendesen kibaszott vonat nem képes a késésből semmit sem behozni s így késéssel érkezik. Ide fenn össze kell állítani a vonatot — mert fűtőházunkban tartalék mozdony nincs — csak természetes, hogy késéssel indul. Mindezekhez járul még az, hogy a közlekedő két vonatpár mindenike délelőtt indul Székelyudvarhely felé s így azoknak, kiknek Székelykereszturon alul, Segesváron, Erzsébetvároson, Medgyesén, stb. van dolguk, aznap vissza nem jöhetnek s mivel a Székelyudvarhelyre közlekedő vonatok csak a hajnali gyorsvonattól kapnak biztos csatlakozást, — szegényebb néposztályunk is csak e drága gyorsvonattal kénytelen utazni, ha egy napot veszíteni nem akar.

A szerencsétlen közlekedési politika, mely a fővonal elhelyezésében nyilatkozik meg, kiszolgáltatta a Székelyföldet s így Székelyudvarhelyt a nemzetiségek gazdasági és közlekedési fölényének. Amig ellátta a szászföldet a világforgalom minden áldásával, megfelelkezett Udvarhelymegyeről, Erdély legmagyarabb vidékéről. Városunk fejlődése stagnál, iparunk, kereskedelmünk hanyatlak. Az ország politikai és gazdasági központjától annyira távol estünk, hogy népünk ahelyett, hogy politikai és gazdasági értortalékja lenne a magyar állameszmének elszegényedett kivándorlásra kész.

És most a sok sirás-jajgatásra azzal felelnek, hogy a menetrendben fél óras változtatást eszközölnek, vagyis még távolabb tolnak el a központtól. Egy szegény jobb sorsra érdemes vármegye a szinmagyar lakosságának érdeke követeli, hogy a jelenlegi helyzetben segítsen a kormány. Ha már a fővonal elhelyezésén változtatni nem lehet, ugy a meglévő viczinálisunkat kell jobb karba hozni, megközelíthetőbbé tenni a fővonalat és onnan városunkat, megfelelőleg a modern haladásnak. Kívánásaink — melyet már ismernek illetékes helyen — most is szerény és nem áll egyébből, mint egy harmadik vonatpár sürgős beállításából. Egy harmadik vonatpárból, mely délután 5 órakor indulva Segesvárról, csatlakozással birna Budapest felől közlekedő 508-as és a Brassó felől közlekedő 501-es vonatokhoz és Székelyudvarhelyről este 9 órakor indulva, csatlakozást adna

az 581 és 601-es vonatokkal Budapest és a 602-es vonattal Brassó felé.

Nem menetrend változást, hanem mindössze 16—18 ezer korona évi többlet kiadást kérünk közlekedésügyi kormányunktól, olyan összeget, mely az államvasutak költségjébe számításba éppen akkor nem jöhet, amidőn Udvarhelyvármegye közönsége anyagi erejét messze meghaladó áldozatot hozott a vasut vonal megteremtéséért és amidőn más, sokkal kedvezőbb viszonyok közt levő vármegyék minden anyagi áldozat nélkül jutottak — az állam kegyelméből — kiterjedt vasuti hálózathoz.

Vármegyénk gazdasági jövője.

Írta: **Ugron Zoltán.**

Székeludvarhely, május 7.

Mindég vitattam, hogy a sok diplomáért talnáló fiú, e vármegyében, rombolólag hat a gazdasági fejlődésre, — azonban azok, ezideig legalább, egyénileg többé-kevésbé boldogultak. Ez ma már megváltozott. Nemhogy egy olcsón megszerzhető érettségi, vagy egyszerű szakvizsga, de még a jogi diploma sem ment az éhen halástól.

Valamikor azt hitték, hogy a drágábban szerezhető technikai, orvosi képzettségek aranybányák, de bizony ez az álom is szétfoszlott, és féltő, hogy a megye négy középiskolája oly proletáriátust fog teremteni, mely a szülők eltartását igényli. Ezt pedig semmiféle gazdasági fellendülés nem bírja ki.

A műipar némelykéen jó pálya annyira, hogy azok egynémelyike hivatva lesz a gyár- ipar alapjait megteremteni, de ez sporadikus dolog, mert ha kezdő ember kezében van, nehezen megyen. Mindenesetre másképp állana ez előttünk, ha a régi kisiparosok, míg jó módban voltak, tértek volna át erre gyerekeikkel a helyett, hogy azoknak tudományos diplomákat szereztek.

Beszélhetnénk még az idegen tőkével és szakértelemmel dolgozó gyáriparról, de én attól nem sok jót várok és meggyőződéssem az, hogy annak legtöbb ágára niucsenek meg megyénkben az előfeltételek.

E megye csak mezőgazdasága fejlesztésével tarthatja el lakóit és az abból kifejlődő forgalom és a jólétet követő nagyobb fogyasztás és a kereskedelem a vagyonszerzés útja.

Megint csak az életből vett tapasztalat mondatja ezt véllem, mert hisz az utóbbi évek jóléte — mint mult cikkemben kimutattam — szoros összefüggésben van azzal, hogy a nyers-terményeknek ára volt és azokat értékesítőknél alkalmuk volt arra, hogy azok kereskedelmi előkészítésén nyerjenek.

Sajnos a busásabb hasznat nem a megye őslakói, de még nem is idevalók vették. Ezen változtatni csak úgy lehet, ha nem akadályozzuk, sőt kedvezzük, hogy itt a kereskedő jól-érezze magát, hogy kívánatos legyen neki és másnak is fúit e pályára nevelni.

A kereskedőben nem szabad csak az ismét-eladót nézni, ki egyebet sem tesz, miut közvetít ott, hol mind két fél egyébbel van elfoglalva, hanem az áru gondos összegyűjtőjét és előkészítőjét, ami nemcsak munkával jár, de sokaknak munkát ad s üzeme a gyártástól nem is igen elválasztható

Arra nézve, hogy itt mind többen képeztesse ki a kereskedelmi pályára, egy eszmém is volna. A reáliskolánk oly csekély számú hallgatóval bír, dacára hogy az államnak minden tanuló körülbelül 1000 koronájában áll.

Nem sokkal jobban van a dévai, pedig ez a reáliskola ott a városnak egyetlen középiskolája, de még a brassói sincsen másképpen, mert ott alreált a szászok és oláhok is tartanak fenn.

Igen helyes volna itt a reáliskola négy felsőbb osztályát megszüntetni s helyette kereskedelmi akadémiát beállítani. Ezzel megnépesednének az alsóbb osztályok, mert mindazok, kik kereskedelmi pályán szándékoznak kiképeztetni gyerekeiket odaadnák, azok pedig kik más okból adták oda, nem riadnának vissza, ha előre tudnák, hogy a brassói, vagy dévai főreálban bizonyos kedvezményel taníthatnák tovább.

Egy más cikkben, melyben a megyénk termelvényeivel, közlekedési viszonyaival és ember anyagával fogok foglalkozni, bebizonyítom, hogy nekünk sok időre gondoskodásunkat nem annyira a szó szoros értelmében vett gyár- ipar, hanem a nyersterményeinknek az értékesítésére alkalmasabb formában való előkészítése kell, hogy gondoskodásunk tárgyát képezze, mihez nem annyira ipari, mint kereskedelmi képzettség és látókör kell.

Erre utal tőkeszegénységünk is, mert ilyen tevékenység inkább reális embereket, mint nagy tőkét igényel, amennyiben a kibitelezés ingatlan vagyonnal bírónak történik; az eladás pedig valamely vevő előlegével. Ez ellentétben van tehát a gyáriparral, mely nagy mértékben kell hogy hitelezzen, nyersterményét meg kész pénzzel beszerezze.

Nyerstermelésünknek fokozása nagyon is lehetséges s ennek módjairól és arról kívánok a jövő számban beszélni, hogy azok a jelenlegiekkel együtt milyen kereskedelmi előkészítést kívánunk.

BELFÖLD.

A költségvetés.

A képviselőház most kezdődő munkájának legfontosabb része a költségvetés lefárgalása. Kísé- kése maradt ez, május hónap van, az évnek csaknem az első fele elmúlt már és még mindig a mult évi költségvetéssel, még mindig indemnitással kormányozzák az országot. Ha ex-lex nincs is, azért ez az indemnitás mégis jelenti a bizonytalanságot, a fontos kérdések függőben hagyását, kinevezések halasztását, az egész állam gépezet akadályozását.

Kétségtelen, hogy nem normális állapot ez és meghonosodását nem lehet tűrni. A kormány most megkapta a házszabályrevíziót, biztosította a tárgyalások szabad, obstrukciótól mentes haladását. Ezzel szemben nagyon sok híve van annak a felfogásnak, hogy cserébe biztosítani kell az ország adminisztrációjának rendes menetét, kényszeríteni kell intézményesen a kormányt, hogy kellő időben tárgyalásra elővegye a költségvetést.

Az 1908. évi budget vita elég változatosnak és hevesnek mutatkozik. Sok kívánság merült fel, sok jogos követelés került felszínre, sok keserűség gyűlemlett össze: mindez a költségvetés tárgyalása alatt kifejezésre keres és talál alkalmat. A tárgyalások rövid időre szorulnak össze, mert hiszen, ha nem akarják, hogy újra ex-lexbe kerüljünk, alig néhány hét van a képviselőházi tárgyalásokra. Egészen bizonyos tehát, hogy mihamarabb hozzáfolyomnak az új házszabályok nyújtotta gyógyszerhez, meghosszabbítják az üléseket délelőtt és délután fog tárgyalni a képviselőház.

A költségvetés elintézésé végtelenül fontos az országra nézve. De még fontosabb volna, hogy a kormány beváltta már régi ígését, elővegye az általános választói jogot. A tavasz elmúlik és a határidő lejár. A költségvetési vitában okvetlenül szerepet fog játszani ez az ígret is, a melyre gyakran is joggal hivatkozik majd az elöntöt, a midőn a parlamenti munka előrelátóbb beosztását sürgeti.

Politikai jegyzetek.

Székeludvarhely, május 8.

Véget ért a pör. Az esküdtek kiiondták az ítéletet: Lengyel Zoltán megsértette Polónyi Géza becsületét s a bíróság őt ezért három hónapi fogházzal és ezer korona pénzbüntetéssel sújtotta.

A pör ezzel véget ért; de vajjon kél-e megnyugvás a pör nyomán? A láz megszűnt s az emberek nem fognak félrebeszélni többé; de vajjon megszunik-e a betegség is, amely a lázat okozta? Az ár lefolyt; de elenyészik-e az a szennyes iszap is, amelyet fölka-vart?

Sulyos, nyomasztó kérdések ezek, mint az egész atmoszféra, amely e pör során ráfeküdt a lelkekre. Irtoztató szenvedelmek s szörnyű erkölcsi elfajulások, borzasztó hibák és ferdeségek jutottak szerephez a magyar közéletben és nyilvánultak meg az esküdtszéki tárgyalásban. Az ítélet elhangzott, de az egysulyt, amelyet a pörben megnyilvánult jelenségek megzavartak, helyreütni egybamar aligha lehet. Az a dulás, amelyet a Lengyel-Polónyi pör maga és számos kísérő mozzanata a lelkek nyugalomban részint megindított, részint föltámasztott, egybamar el nem ül, s attól tartunk, sulyosan fogja éreztetni káros hatását a mi sokszorosan tagolt társadalmi életünkben, s talán még a politikában sem marad következmények nélkül.

A gyausítás és a gyűlölködés szelleme irtózatoss tobzódást vitt véghez ebben a nevezetes pörben, nemcsak a tárgyalás előtt, hanem a bíraskodás folyamata közben is. Sőtéten gomolygó felhőket láttunk, amelyek villámokkal terhesek. Hihetjük és remélhetjük-e, hogy ítéletmondás után most már eloszlanak a felhők, s béke és megnyugvás, hit és bizalom támad a szivekben?

Attól tartunk, hogy a fölka-vart vihart megfogjuk kapni valamilyen formában, mert azok az indulatok, amelyek e pör tapasztalatai nyomán kitüzesedtek, olyan természetűek, hogy könnyű szerral le nem hűthetők.

Mi történjék a költségvetési vitával? Kimondják-e a sürgősséget? Érvénybe lép-e az új házszabálynak szigorúsága, vagy előbb bevárják a parlamenti eseményeket? S vajjon az ugynevezett ellenzék: a balpárt, a nemzetiségiek miként viselkednek, folytatják-e az obstrukciót? Itt van a kérdés titka. Az új házszabály a parlamenti visszaélések megakadályozására készült, tehát a rendes tárgyalásoknál a sürgősség kimondására nincs szükség. Egyáltalán csakis a kényszerítő körülményektől függ, vajjon a törvényhozás munkaképességének érdekében alkalmazni kell-e a sürgősséget. Egy bizonyos, hogy a fölösleges szószaporításoknak ideje véglegesen lejárt, a parlamenttől munkát vár az ország és nem tautológiát. S hogy a munkának széles mezején mennyi földadat vár megoldásra, azt az első pillanattól látni lehet.

A választói reform egymagában óriási feladat. Még nagyobb, ha a vele kapcsolatos reformokat vesszük. Mert az általános választói joggal szavazatokhoz jutó irányzatokkal megküzdeni csak az alaposan berendezett, a szociális és gazdasági téren mindenben helyt álló reformokkal lehet.

Ismeretében a magyar népnek, előre látható, hogy nem az a politika fog győzni, amelyik az egyént egyszerű számmá, eszközzé teszi a vezetőségek kezében, hanem a nemesi jellemet ismerő magyar politika, a tudatos polgárok, a független gazdasági és társadalmi helyzetre törekvő polgárok politikája.

A nemzeti reformoknak, a történelmi Magyarország közjogi kiépítésének munkája párhuzamosan fog haladni s ha így történik, a parlamenti kisebbségnek oka sem lesz, annál kevésbé lesz joga, hogy az obstrukcióv kétélű fegyverével akadályozza meg a munkásságot. Ezeutal meg sem akadályozhatja. S ha mégis ehhez a kétségbeesett taktikához nyulna, a parlament többségének módja lesz megakadályozni a haszontalan időlopást.

A tavaszi napfény melegétől most zsendül odakinn a föld, a mezők élete. Mikor a föld ősi meotermékenyülése a téli hónapok áldott állapotai után a zseuge növényeket hordja már hátán, akkor érdemes megint egyszer elgondolkozni a földről. Galilei azt bizonyította, hogy a föld forog a nap körül; a magyar világrendszerben még a régi felfogás uralkodik: a föld körül forog minden. A magyar állam egész élete a földhöz tapad, társadalmunk a földön nőtt fel és ahhoz van növe ma is minden idegszálával. A falusi gazda és a városi iparos, a hivatalnok és a munkás, a kereskedő és a tőkepénzes sorsa nálunk elválaszthatatlan a föld sorsától. A földből és a föld után él nálunk még ma is mindenki és minden.

Tőlünk nyugatra a föld nemcsak életremető és kenyéradó, hanem a nagy ipari alkotáskok, a házkolosszások viselője is. Kettős életet él ott: méhében az emberi táplálkozáshoz szükséges termények fejlődnek ki: hátán az emberi kéznek újjaalakítása, új jövedelem falkaszása czéljából alkotott műhelyei vannak. Nálunk a föld még mindig a legfőbb, csaknem az egyetlen forrása a jövedelemnek, úgy szólván az egyetlen elnöke a néptáplálkozásnak.

Mindennek a tanúsága pedig az, hogy azoknak, akik a magyar föld, a magyar mezőgazdaság érdekében hivatottak dolgozni, teljes erővel, egész készséggel arra kell törekedniük, hogy a gazdasági tudás, a helyes belátás, az okos számítás a gazdálkodó osztály részét áthassa, hogy a magyar föld minden rétege föltáruljon a czél-tudatos, nemzet gyarapító munka előtt.

A munkásbiztosítási törvény csödjé.

Züllés feltartóztatlanul halad előre. Azok a fórumok, amelyek hivatva volna gondoskodni arról, hogy „a beteg munkásoknak a pénztárak által orvosi segéllyel való ellátása, a humanizmus, a közegészségügyi és a munkásbiztosítás által szolgált nagy szociálpolitikai czél rovására feunakadást ne szenvedjen”, kicsinyes és minden előrelátás nélküli rendelettel és elszólásokkal a pénztárak működését teljesen megbénítják.

Ugylátszik a döntő faktorok meg akarják mutatni, hogy terveiket keresztülvizsítik, hogy a pénztárakat ellátják orvosokkal és hogy a nagy szociálpolitikai alkotást a saját észjárásuk szerint fogják megvalósítani.

A mai züllött közviszonyok mellett az egész eljárás, a mit eddig a pénztárak részéről tapasztaltunk, nem lehet meg bennünket. Nem lep meg bennünket, hogy oly orvosokat, kikről köztudomású, hogy becsületszavukat adták társaiknak, hogy állást nem vállalnak, egyenemly a pénztár nagy összegekkel állás vállalására és ez által becsületszavuk meg szégesére akarják bírni. Nem lehet meg bennünket, hogy oly orvosokat, kiket a tisztességes orvosi társadalom kizárt tagjai sorából, a pénztárak szívesen fogadnak. Arra nem gondolnak, hogy az ily züllött alakok nem fogják azt a nemes czélt szolgálni, a mit a munkásbiztosítási törvény megalkotásakor annyiszor hangoztattak.

Szerencse, hogy ily orvos kevés van és szerencse, hogy a pénztáraknak is felnyílik szemük. Az aradi és zombori pénztár igazgatósága már is tiltakozik az országos pénztár orvasközlésére és diktatúrája ellen. Egy vidéki pénztár a jelentkező doktortól és züllött erkölcsű orvost azzal utasította vissza, hogy előbb hozza rendbe a dolgát orvostársával. A nép, a pénztári tagok tudatára jöttek annak, hogy az orvosok nem kérnek lehetetlen dolgokat, segélyre mennek az orvosoknak azon harcukban, a melyek megvívására az országos pénztár tehetetlensége kényszerítette őket.

En magam is gyakorló orvos vagyok. A pénztári tagok szívesen fizetik a nekem járó díjakat és ők maguk buzditának kitartására.

Azt mindenki tudja, hogy az állami munkásbiztosítási hivatalnak azon rendelkezése, hogy a tagoknak egyszeres, illetve kétszeres táppénzt fizessenek, ha a pénztári orvosok lemondanak állásukról, sokáig nem lesz fenntartható. De nézzük meg, hogy milyen eredménye van és lesz ezen intézkedésnek. Nézzük meg, hogy milyen hatása van a pénztár, az orvosok anyagi viszonyaira, a pénztári tagoknak orvossal való ollátására és anyagi viszonyaira és végre azon czélra, a melyet a munkásbiztosítás megvalósítani lett volna hivatva. Látni fogjuk, hogy ezen intézkedés teljesen visszafelé sült el. Ez intézkedéssel nem akarhatt mást a pénztár, mint az 1907: XIX. t.-cz. 50. és 55. §-ában lefektetett elveket az orvosok igénybe vétele nélkül megvalósítani. Erős csapást akart mérni az orvosi karra az által, hogy a tagoknak fizeti az egyszeres, illetve kétszeres táppénzt és az orvosok díjazását a tagokra bizza. Ugy látszik arra számított a bölcs vezetőség, hogy a pénztári tagok az orvosok ellen fognak fordulni és hogy az orvosok eles-

nek oddigi jövedelmüktől és ez által ki fogja őket cheztetni. Az éhos orvos pedig majd rövid idő múlva mohón fog kapni a felajánlott uymorúságos díjazáson.

Ma már megállapítható, hogy a re jélet éppen az ellenkező hatást érte el.

A pénztári tagok meg vannak elégedve ez állapottal, mert a kiutalt táppénzel bőven fogják fedezni az orvosi kiadásokat, és ha nem is fedezik, akkor is elégedettek.

Az orvosok a beérkezett jelentések szerint, idó-álisnak tartják ezt az állapotot, mert a beteg rög-tön fizet és a gyárak vezetői, vasuti vállalkozók, munkaadók nyilatkozatot adnak ki, hogy az orvost ők fizetik. Hogy a munkaadók a pénztárnak még sok kellomatlanságot fognak okozni, az bizonyos, mert a kifizetett orvosi díjakat, ha koll, peres uton is behajtják a pénztárhoz.

Az orvosok mindon betegét felvilágosítanak, hogy ók szívesen állanak rendelkezésre, de oly dí-jért, a mely megélhetést ad. Egyetlen egy tagnak sem jutott eszébe az orvosnak szomrehányást tonni azért, mert 4—30 fillérről nem akar gyógyítani.

A mint látható, az orvosok anyagi viszonyait nem érintik az intézkedések, de nem ártanak a tagoknak sem, mert a pénztár ellenőrei nem tudják megállapítani, hogy a jelentkező pénztári tag tényleg keresetkeltelen-e vagy nem, így teljesen a tag bemondására támaszkodnak. Az orvosok szívesen adnak munkaképtelenségi bizonyítványt, de csak pénzért. Ezt pedig a tag nem akarja, hanem a beteg-ségét a pénztár ellenőrével igazoltatja. A rendelkezés szerint a keresetképes tag egyszerese táppénzt kap. Ezt a tagok hálaival fogadják. A legtöbb pénztári tag ki fogja használni ezt az előnyt. Sok kö-bögs és csuzos ember e rendelkezés szerint hónapokon át táppénzt fog kapni.

A munkásbiztosítási törvény szellemével ellenkezik ez intézkedés, mert a törvény határozottan kimondja, hogy a tagok ingyenes orvosi segélyben részesülendők és csak ott adandó táppénz, a hol a pénztár orvost nem adhat. Az orvosok mindenütt bejelentették kézségüket, hogy a fennálló díjszabás szerint rendelkezésére állanak a pénztárnak, sőt ha a pénztár díjakat pontosan fizeti, az adminisztrációs teendőket az orvosok ingyen végzik. Ennélfogva nem áll fenn a törvény 55. §-ában jelzett eset, azaz a pénztárnak elég orvos áll rendelkezésére. Így a törvény legfőbb öre a munkásbiztosítási hivatal rendelkezésével a törvényt kijátszotta.

Tekintjük meg végre, hogy mi lesz ez intézkedésnek hatása a pénztár anyagi viszonyaira. Természetes dolog, hogy ha a pénztári tag, orvos, elme-gyap, sőt tul lesz fizetve, akkor a pénztár anyagilag nagyon meg lesz terhelve. Nem akarok jóslásokba bocsátkozni, de a legtöbb pénztárnak, a hol e bölcs rendelkezés fennáll, három hónap múlva nem lesz pénze.

Azt nem is említem, hogy sok tag, a kapott pénzt nem orvosa és gyogyiszerre, hanem itálra költi, a mi semmiesetre sem volt a munkásbiztosítási törvény megalkotóinak czéja.

Miután ez az eszköz nem vált be és miután munkásbiztosítási hivatal és az országos pénztár nem is gondolnak arra komolyan, hogy a békét megte-remsék, újabb eszközökhöz fognak nyulni, hogy az orvosokat letörjék.

Nézzük tehát, hogy milyen eszközök állanak ezen előrelátó és bölcs uraknak rendelkezésére.

Többesör hallottuk azt a fenyegetést, hogy az orvosszövetséget feloszlatták. Hogy a pénztár hatalmas urainak ez kedve szerint volna, azt elhiasszúk, de szerencsére és szerencsésükre a szövetség léte nem tőlük függ. A szövetség az orvosi kar anyagi, erkölcsi és társadalmi érdekeinek védelmére alakult. E kötelességét teljesíti és törvénytelen cselekedetet csak a pénztár urai akarnak mindenütt találni, de nem találhatók. És végre is a szövetség fölötti felügyelet nem az új korszak bösei teljesítik, hanem And-rássy Gyula, a ki még a pénztár kedvéért sem fog törvénytleneséget elkövetni.

Do a ki nem vak, az láthatja, hogy a szövetség feloszlása nem segítene a helyzetben. Az orvosok szervezete vannak, minden pénztár területén, mint érdekeltségek egy szerves testet képeznek, melynek élöke telhatalommal teljesíti a ráruházott feladatot. Az érdekeltség élökét pedig egy kormány sem osz-lathatja fel.

Megtoheti a pénztár, hogy mindenütt, a hol az orvosok leköszöttek pályázatot ír ki. Ha tekintetbe vesszük, hogy némely pénztárnak több orvosa is szükségbe van, hogy tagjait elláthassa, akkor érthető, hogy a pénztár nem igan fog e vakmerő utra térni. Megtörténhetik, hogy egy-kt orvost k látanak, de többet nohezen. És meg azt is kétségbevonom, hogy egyet kapának, mert Bujda már egy év óta keres a pénztár még egy orvost, de nem kapott. Az egész országban nem akadt orvos, a ki a baji pénztárnál a felajánlott állást o vállalta volna, mert senki sem akarta többi kártársaiuak megvetését kiérdomolni.

Hallottunk arról is, hogy a kormány kirandeli az orvosok közül azokat, a kik hatósági szolgálta-ban állnak. Ha a pénztár ezt kérné, akkor igazán érthetően volna magatartása. Hisz a kormány sem adhatna olcsóbban orvosokat, mint a hogy az orvosok magukat felajánlották. A hatósági orvosok olcsóbban nem tartoznak a pénztári tagokat gyógyítani,

mint a magánbetegeket. Hisz maga a kormány is be-látta, hogy a 20 krajczáros látogatási díjak nem mel-tók az orvoshoz, az új törvényjavaslat már készen van. Do o huaz krajczárók mollett is még elég jól járna a legtöbb orvos, mert a pénztár eddig ennyit sem fizetett. Do különben is addig, míg a pénztárak az orvosokkal harcban állanak, no kívánjanak ily intézkedéseket, mert az által kiszolgáltatják a pénz-tárakat az orvosoknak. Az elégedetlen orvosi kar ol vau határozva a legkisebb erőszak esetén a passzív rezisztencia fegyverével élni. Ez pedig a pénztár még kevésbé bírja, mint a mostani állapotot.

Erelyes közbélpársa volna itt szükség. A ki-bontakozáshoz vezető ut szinte magától kínálkozik.

Ha az orvosi kar látná, hogy komolyan akar-ják a békét, akkor bizonyos áldozatokra is hajlandó. Hisz az orvosok a szociálpolitikának előbarczosai, nem tohott fel róluk, hogy az üd-ös törvény életbe-lépését meg akarják akadályozni. Do a mikor a pénz-tár hatalmi viszkotegből meggátolja a békét és a mi-kor oly bangokat hall felelősségteljes egyénektől, hogy szétrobbantják a szövetséget, hogy a szövetséggel kö-tött szerződéseket jóvá se hagyják, akkor ily vezető főfinakk komolyan uon lehet békéről beszélni.

Az új ipartörvénytervezetben a törvény bizto-aitja a munkásoknak szakszervezetbe való tömörülé-sét, mindenütt a világon a szervezetek tárgyalnak, szerződnek egymással, egyedül a legmagasabb szel-lemi munkásoknak ne volna megengedve, hogy szer-vezetbe tömörüljenek? És addig, a mig remény volt e szervezettel szerződést köthetni, jó volt a szövét-ség. Ma ki van adva a parancs, hogy mellőzni kell a szövetséget a szerződések megkötéséül. És e pa-rancsnak a következménye az, hogy a vidéki pénz-tárak majdnem mindegyikének a szövetséghez kellett fordulnia. Ez elég nagy fűskó volt a pénztárak köz-ponti vezetőségére.

Az orvosi kar követeléseit igazán szerények. Azt kívánják, hogy szabad orvoválasztás esetén az orvosok felett a szövetség rondsíróága ítélkezzék. Miért fél ettől a pénztár. Hogy az orvosok e kíván-ságukból nem engednek, az érthető, mert független-ségüket védik meg vele. És súlyos érvek vannak arra nézve, hogy a függetlenséget megvédjük. Az országos pénztár igazgatóságában a tapasztalatok után nem bizunk. Nem akarjuk magunkat kitenni igazságtalan ítéleteknek és meghurcoltatásnak. Az orvosi becsület-bíróságok könyörtelenek az orvosokkal szemben, mi-kor arról van szó, hogy karuk reputációját megvéd-jék. Hisz láthatjuk, hogy az angol orvosi becsület-bíróságok mily szigorúan örködnék az orvosi becsü-let felett.

A második kérdés a fuvarkérdés. Az országos pénztár eleinte arról ballani sem akart, a miniszter közbe lépésére az egész országban 100.000 K.-val akarta e kérdést rendezni. Ez annyit jelent, hogy az orvosoknak maguknak kell a fuvert fizetniük, pedig némely helyen, hol a községen vagy városon kívül ipartelepek vannak, az egész orvosi fizetést fel-emészténé a fuvar. E kérdésen ugyan volna segíthető, mint a gazdasági segély pénztárnál, a hol a két kilométernél távolabb levő helyeken és a kültelke-ken a muvándó tartozik fuvart adni.

Az adminisztrációs hivatalnokokokat álla-mosítani kell és az adminisztráció a pénztár igaz-gatóságától független legyen. Ekkor nagy megtakarítá-sok lesznek elérhetőek magában az adminisztráció-ban és a járulékok behajtásánál a pénztár igazgató-ságának nem fognak kedvezményeket adni. Szóval tiszta közigazgatás mellett a járulékok behajtása biztosítva lesz.

Ily viszonyok között a béko megteremtése a pénztártól függ.

Az orvosok várhatnak, de a munkásbiztosító pénztárak nem arra valók, hogy az országos pénztár urai velo kísérletezzenek. S. I. dr.

HIREK.

Székelvudvarhely, május 10.

Az állami tisztviselők és a tanítók.

A „Bpesti Hírlap” ban olvastam, hogy azon állami tisztviselők, altisztek, és szolgák lakbéréit emelik, kik az 1893. évi IV. t.-cz. alá tartoznak, ezzel vilá-gosan ki van fejezve az: hogy a tanítókat nem. Te-bát a tanítókat állami tisztviselőkké tették az 1907. évi XXXI. t.-cz. 1. §-ával, most benyújtott törvény-javaslatlall pedig azt akarják bebizonyítani, hogy nem komolyan tartják a tanítókat állami tisztviselőkké; ők csak elvben állami tisztviselők, de valóságban nem azok, mert ha azok lennének, lakbérüket emel-nék, mint a többi állami tisztviselő-tárukat.

De talán a tanító lakbéré korszerűen rendezve lett: az véli a világ? Oh! dehogyan. A tanítók fize-tését a XI. és X-ik fizetési osztály kereti közt ren-dezték úgy, hogy az állami tanítók legnagyobb ré-zésének csak 14 évi szolgálatát számították be, a többi évek beszámítását a jó Istenre bízták. Ezt is olyan formán tették, hogy mig az állami tisztviselők 4 évenként, a tanító 6 évenként halad előre. Ezt megtették azzal, hogy a lakbért a XI. fizetési osztály szorint rendezték, most még ennek sem lesz

megfelel, holott vártuk, hogy az állami tanítók a XI., X., IX. fizetési osztályban levő tisztviselőkkel egyenlő elbánásban részesülnek szolgálati éveik arányában, mert a lakbérmérsékek mézériát a tanítók is csak úgy érzik, amint az állami tisztviselők. A tanító sem lakhat odukban és egészségtelen lakásokban. Tehát miért a kétféle mérték? A mai tényleges állapot az, hogy legkivált városokban, az állami tanítók mind reá fizetnek a lakbérükre anélkül is csakélyre mért fizetésükből.

Tehát nemcsak a méltányosság, hanem az igazság is sürögőse követeli, hogy az állami tanítókat is be vegyék a beajutott törvényjavaslat paragrafusai közé. *Pataki.*

A bíróságok köréből. Az országos bírói és ügyészi egyesület osztálya a székelyudvarhelyi kir. törvényszék területén m. hó 30-án tartott értekezleten megalakult. Az osztály választmányát is ugyanakkor megválasztották. Elnökké megválasztott: Dr. Bodólla Gábor kir. törvényszéki elnök, titkárrá: Dr. Réffy Zoltán ügyész, pénztárnokká: Nagy Kálmán kir. járásbíró, választmányi tagokká: László Domokos kir. ítélőtáblai bíró, Dr. Voith Gerő és Demény Ferencz kir. törvényszéki bírák, valamint Csányi Zalán kir. járásbíró.

VIDÉKI VÁROK KONGRESSZUSA. A városi tisztviselők Versec és Gyulafehérvár városi tisztviselőinek kezdeményezésére egy országos kongresszus tartását határozták el, megbeszélendő azokat a kérdéseket, amelyek gyors orvoslásra várnak, azokat a módokat, amelyek által a gyógyítás eszközeit legcélszerűbben megtalálhatják. A midőn egész vonalon a szociális érdekek harcra megindult, minden társadalmi osztály a megélhetési sulyos terheit alig képes elviselni, csak rokonszenvvel és jóindulattal tekinthetünk a városi tisztviselők mozgalmára. Mert kétséghonvontatlan tény, hogy városi tisztviselőink a legtöbb helyen oly nyomorúságos, sőt szégyenletes fizetéssel vannak díjazva, hogy lehetetlenek ezeket az állapotokat továbbra is orvoslás nélkül fenntartani és tünni. Nemcsak a magyar központosítvány ezen kiváló tagjainak jogos anyagi érdekeiből szükséges, hogy minél gyorsabban segítségükre siessünk, de a közérdeknek is feltétlen követelménye, hogy őket állásukhoz és hivatásukhoz méltó anyagi helyzetbe juttassuk. Ohajtásunk az ország városainak fejlesztésére és felvirágoztatására. Ez a magyar nemzeti szempontból kiváló fontosságú, sőt elsőrendű érdekünk. A kongresszust ma vasárnap, Budapesten a Váci-utcai városbáza nagy üléstermében tartják meg. Székelyudvarhely városi tisztviselőkarát a kongresszuson Soó Domokos tanácsnok és Simó Mátyás pénztáros képviselik.

A m. kir. államépítészeti hivatal folyó hó 5-ikétől a Szent-Imre utcából a Báró Orbán Balázs-utca 5. szám (Fábián József-féle ház) helyre tettét át.

Templomszentelés. Ritka szép ünnepély készül városunkban e hó 24-re, a mikor a mint már jeleztük — felszentelik a Bethlen-utcai unitárius templomot. *Ferencz József* püspök kíséretével együtt már 23-án ide érkezik. A rendezőség az ősz főpásztor tiszteletreméltó egyéniségéhez illő fogadtatásban részesíti. A szentelési ünnepélyen a püspök mellett azok szerepelnek, a kik a helybeli unitárius egyházközségben, annak alakulásától kezdve, mint lelkészek működtek. A főpásztor megáldó imája után *Lőrinczi István* székelykeresztúri lelkész mond alkalmi egyházi beszédet. Urvasorai agendát *Vári Albert* jelenlegi lelkész mond. *Mig Kisgyörgy* Sándor esperes hálaadó imája zárja be az ünnepélyt. Közben különféle énekdarabokat ad elő az udvarhelyi Dávid Ferencz egyet dalköre, a melyet *Ajtay János* homoródmási lelkész vezet. Isteniszületet végzetével tisztelegések lesznek a püspöknél. Dálben közömb, melyek azok és férfiak vesznek részt. Estvo táncmulatag a „Budapest” szálloda nagytermében. Az ünnepély iránt mindenfelé nagy érdeklődés mutatkozik. A meghívókat a napokban küldi szét a rendező bizottság.

Előrek az agyagfalvi fény. A következő sorok közlésére kértünk föl: tot hó 3-án mükedvelői előadást tartottak a Székely-émlékalap javára, amikor jegyek eladásából bejött 260 kor. 50 fillér, felülfizetésekből: Dr. Sebeai János 10 kor., Gróf Mikos János 8 kor., Fábián József 5 kor., Sándor Mózes 2 kor., Ferenczel Gyula 2 kor., János Péter 2 kor., Szentpétery Károly 1 kor., Neuman Zsigmond 1 kor., Lakatos Vilma 1 kor., N. N. 1 kor., Kandó István 80 fill., Novák Dávid 1 kor., Mercz

Károly 1 kor., Vilmos ur 80 fill., Betegh Pál 1 kor. Összesen 37 kor. 60 fill. az összes bevétel 298 kor. 10 fillér, ebből levonva 142 kor. 86 fill. kiadást; tiszta jövedelem 156 kor. 24 fill. Fogadják a nemesszívű mükedvelők hazafias közreműködésüket, adakozásaiért a végrehajtott bizottság hálás köszönetet. *Ferentz János* biz. pénztárnok.

Mükedvelői előadás. Az Oltár egyetel javára rendezett mükedvelői előadást, a *Buborékok* a mükedvelők a mult vasárnap közkívánatra megismételték az Agyagfalvi székelyemlék javára. A szereplőkben csak anyiban történt változás, hogy Gizella szerepét most *Lányi Ibolyka* játszotta. A siker ugyan volt mint a mult alkalommal, amenyiben a mükedvelők valamennyie pompásan megfelel feladatának.

Püspökök Csikban. Nint Csikszerdából írják lapunknak, m. hó 30-án d. u. 3 órakor Udvarhelyről a Hargitán át *Mikes* gróf udvarhelyi főisp. plobános kíséretében *Lányi József* felszentelt püspök gróf *Majláth* püspököt bérmái körútjában kíségetei Csiksomlyóra érkezett. Csikszereda végénél *Fejér* Sándor alispán fogadta, ezután *Bálint* Lajos a főesperesi teendőkkel megbízott somlyói alesperes a kerületi papság élén fogadta s felállított diszkapunál a várdottfalvi tanító üdvözlése után nagy népsokaságtól kíséretre bevenült. Május elején meg is kezdette bérmattját a felselki járásban. *Majláth* gróf püspök is, ki jelenleg Budapesten gyűlésozik, szintén e hó közepén érkezik Felcsikba, a hol egyszersmind a plobániakat is vizsgálja.

A színügyi bizottság mult vasárnap *Gottvárd* János polgármester előöklété mellett ülésezett. A bizottság a megüresedett tagsági helyre Dr. *Pál* Ernőt megbívtá, ezután pedig intézkedett a 11-én Marosvásárhelyen tartandó központi választmányi ülésen való képviselgetése felöl. E választmányi ülés dönt ugyan az új igazgató megválasztása és a szini idények sorrendje felöl.

A nagyszabeni tanítónöképzőintézet I-ös osztályába a következő 1908-9 tanévre felvételét folyamodhatnak 14. életévüket betöltött olyan leányok, kik a felső leánynevelőiskolát, a polgári- vagy felsőbb leányiskola, vagy a gimnázium négy alsó osztályát akkor elvégezték. Felvételi vizsgálat nélkül, de pályázati kérvények alapján történik a felvétel. A felvételi kérvényhez a következő okmányok csatolandók: 1. Keresztlevel. 2. Iskolai bizonyítvány a megelőző tanévról s az idej első felévi értesítő. Az évfévi bizonyítvány június hó 30-án feltétlenül beküldendő. 3. Orvosi bizonyítvány a folyamodónak a tanító pályára alkalmas voltáról. A kérvényben ki-toendő, hogy bennálló vagy bojáró akar-e lenni a növendék. Bonlakási havidij 36 korona (18 forint). A kérvénynek az intézeti igazgatósághoz június hó 15-éig kell benyújtani. A felvétel július hó első napjaiban lesz elintézve, miről az érdekeltek azonnal értesítést nyerneek. A II., III. és IV. osztályba szintén vehetők fel új tanulók, ha kimaradás folytán hely üresedik. A III. osztályba felvehetők olyanok is, akik kisedővönöi oklevelet szereztek vagy a felsőbb leányiskola, esetleg a gimnázium hat osztályát végezték. Az ilyen tanulók az I. és II. évfolyam különbözeti tárgyaiból vizsgálatot tesznek. A bonlakásról prospectust szivesen küld az igazgatóság.

A Korcsolyázó-egylet közgyűlése. A helybeli Korcsolyázó-egylet a mult vasárnap tartotta meg tavaszi rendező közgyűlést az egyleti titkár elnöklése és a tagok élénk érdeklődése mellett. *Burger* Arthur egyt. pénztáros jelentését, mely szerint a téli évad 1144 korona bevétellel és 1201 kor. 47 fill. kiadással zárult, a közgyűlés tudomásul vette. Ezután megállapították és jóváhagyólag tudomásul vették az elnökség azon intézkedését, miszerint a korcsolyázótó fenékre egy harmadik teiszpályát készített.

Az „okládi Olvasókör” saját péoztára javára folyó hó 17-én a községbáza nagytermében táncestetlyt rendez, melyet a következő műsor előz meg: 1. Népdalegyveleg; előadja a Dalkar. 2. Monolog; előadja *Borbáth* Zoltán. 3. Népdalegyveleg; előadja a Dalkar. 4. „A miniszterolukó bánya”, vigitjáték 1 felvonásban; előadja: *Zsigmond Irén, Patakfalvi Ágnes, Sándor István, Sipos Béla, Gáspár Pál, Bedő Gyula* és *Nagy Aladár*. Kezdeté fél 8 órakor. A belépti díj személyenként 2 korona.

Fagyos szentek. Május közepe felé, amidőn a fagyos szentek nevenapi elérkeznek, régi idő óta aggódik a magyar. Ilyenkor szokott ugyanis oldólni, hogy a fagy olviszi-e, vagy onoglugyja a természet? Mert hát később, leszámítva az Orbán napot, a fagy veszedelme nem fenyegetőzik, s a gazdák nyugalma helyesül. Az idén különösen nehezzen várjuk a három fagyos szent elvonulását, mert ezuttal újra sok forog a koczkán. A harvadnál közepes természetű s a tavalyi alföldi rossz természetű, igen mognohozított az életet mindenfelé, s a drágaság már-már elviselhetetlen. Föltétlenül jó esztendőre van szükség és mil-

liók roménaége függ az időjáráson. A jelek most arra mutatnak, hogy a fagyos szentek becsületes magaviselete esetén hatalmasan bő aratásra van kilátásunk buzában, gyümölcsben egyaránt. A gazdák köréből az a hír érkezik, hogy jól áll minden s hogy a csűrök és kamrák megfognak telni, sorvadó erszényekkel együtt. Nyugodt, bizatott kilátásokkal menyünk neki a nyárnak s a rémas szentek bizonyára számításunkban nem fognak megzavarni.

A Polgári Önképző és segélyző egylet folyó hó 10-ikére hirdetett közgyűlése folyó hó 17-ére halasztatott.

Adomány a Tanszermuzeumnak. Felkértünk a következő sorok közlésére: Az udvarhelyi vármegyei tanítóegylet népiiskolai tanszermuzeuma részére *Bedő József*, alsórákosi áll. el. isk. igazgató-tanító, 2 darab oszlopos alakuláú bazaltot (eruptív kőzet, pliocén-korbelt), továbbá a tanszermuzeum gazdasági ismétléskolai mintagyűjteménye részére a *Klotild* első magyar vegyipar-gyógyévtársaság Budapestről 1 üveg nyers ásványi foszfát órolve, 1 üveg szarulliat, 1 üveg kénsavas ammoniak, 1 üveg 16 százalékos ásványi szuperfoszfát, 1 üveg 18 százalékos ásványi szuperfoszfát, 1 üveg 40 százalékos káliós, 1 üveg gipsz szuperfoszfát, 1 üveg trágyagipsz, 1 üveg chilisalétrom, 1 üveg káli szuperfoszfát, 1 üveg 20 százalékos csonliszt szuperfoszfát, 1 üveg nyers csonliszt órolve, 1 üveg ammoniak szuperfoszfát és 1 üveg ammoniak-káli-szuperfoszfátot ajándékozott. Fogadják az adakozók ezen adományukért a tanszermuzeum nevében köszönetemet. *Chalupka* Rezső, ügyvezető osztályelnök.

x Kiss szerencsége nagy! Miért legoép-szerűbb e 3 szó az egész országban? Vegyen egy sorsjegyet a Kiss bankházban, akkor meg fogja tudni! A Kiss bankház nagy előnyöket nyújt a közönségnek, addig annyi milliót fizetett ki készpénzben t. vedőinek, hogy ma hatónak legnépszerűbb osztálysorsjegy felárusító helye. Muzás már május 21-én. Ajánlatos t. olvasóinknak, hogy tegyenek szerencsekiérletet és vegyenek a teljesen megbízható és elő-zékeny Kiss Károly és Társa bankházában, IV. Kosuth Lajos utca 13. sorsjegyet, mert Kiss szerencsége nagy!

Dr. Elekcs Dénes ügyvéd ur által egy nyilatkozat közlésére kértünk föl, miután azonban azt lapárta után vettük, csak a következő számban adhatjuk.

x A tavasz bübájós szépségeit csak az egészséges ember tudja élvezni. A napsugár, a levegő, virág, a szabad természet minden pompája csak azok számára virul, akik éj idegzetten s jó szervezettel bírnak. Szomorú azonban, hogy millió és millió beteges, fáradt, koravén ember jár a tavaszi napsugárban, akiknek hiába tárja fel a szépségeit ég és föld, ők komorak és szerencsétleneknek érzik magukat. Pedig segíthetnének magukon. A gyógyszer gyógyulás módja meg van írva az „Értekezés a villamos gyógyomódról” című könyvben, melyet kívánatra ingyen és bérmentve küld meg mindenkinek az Elektro vitalizer Orvosi Rendelő Intézet, Budapest, IV. Károly-körút 2. lételelet 50.

Kivonat a m. hiv. lapból. Veszettség szorványosan föllépett Szentgyházásfaluban ebállományában. — A gyergyószentmiklósi rendőrkapitánysághoz 2 pár gazdátlan kantár és gyeplő felszerelés szolgáltattott be. Az igazolt tulajdonos e tárgyakat a jelzett hivataltól átvetheti. — Folyó 2-án Gálffy István körjegyző tulajdonát képező egy éves szimentáli faj piros tarka üsző a máréfalvi Pap testvérek telekság-melletti legelőjéről elfutott; köbözendő. — Valtér Ferencz székelykeresztúri lakosnak 1 drb borzos szőrű fekete 1 1/2 éves kopója, mely „Dudás” névre hallgat, folyó hó 16-án elveszett.

VIDÉKI ÉLET.

A nemes kegyelet.

Etéd, 1908. május 3.

Etéd község képviselőtestülete máj 23. évi. 1885. évben jegyzőkönyvileg elhatározta, hogy *Kendi* Sámuel és fia *Kendi* Ferencz néhai ev. ref. papját a község halottjának tekintni, sirjait az egész kihalt papi családunk gondozza. A nevezett két pap Etédnek 102 évig volt református papja, lelkes utmutatója, tanácsadója és a vallásban igaz nevelője.

Gagyai Sámuel nagyatyámtól halottam Kendi Sámuelről a sok jótettjei közt azt is, hogy az etédi nagy tűzvész alkalmával leégett templom helyett újat építtetett, és a most is fenálló 48—50 méter magas toronyt festott zindelylyel Kendi Sámuel egyedül fedte volt meg 1800-ik évben. Halálával hat. *Kendi* Ferenczot hagyta utódul, ki fájdalom nem tudott pap utódot hagyni Etédnek, de hagyott jó emléket maga után abbau, hogy egyetlen *Kandida* leányának végrendeletileg parancsolta meg azt, hogy az Etédön lévő 100 hold körüli ingatlan birtokát ha utód nélkül hal el, Etéd községének szabad csak hagyományozni, — a mi pár évvel ezelőtt meg is történt

Kondi Ferenczet személyesen is ma élő etédi hívei többen ismerték, ki nem csak pap, tanácsadó, utmutató, de ingyen orvos is volt úgy annyira, hogy még Magyarországról is jöttek betegok bozsa. — A magyar szabadságharc idejében, midőn az oláttábor Etédet megszállta, kirabolni, feléogatni akarta, maga ment a tábor tisztjéhez, s maga házához hívta és megvendégelte és így minden kártétel nélkül távoztak, de a szomszéd Küsmöd községben a Pálfi udvart összetörték s majd innen vették utjukat Székelyszentmihály felé, hol a Székely vértanúk (kiknek oszlopa a múlt év nyarán leplezetett le) lettek aldozataik.

Ma szintén egy lelkes tanító-mesteréről emlékezett meg Etéd: Kovács Jánosról, ki egyhúján 40 évig volt énekesvezér és iskolamestere Etédnek, azaz 1821-től 1860-ig. Korok 100 tanítványa él ma, kik elhatározták, hogy lokes iskolamestereiknek sirját felujtják és a mostani kor igényeikhez illő sírkövet állítnak fejéhez Ennek olvégzésére és a sírkő beszerzésére a végrehajtóbizottságot megválasztották: Gagyi József, Farkas László, Gálfi Mihály, Birtalan B. Mózes, Bokó Ferencz, Birtalan Elek és alóli személyében. A sírkő felállításra a pütködi ünnepek alkalmával fog történni ünneppélyesen. A 100 élő tanítványnak én is tagja vagyok, s meg kell e helyen említenem, hogy Kovács Jánosnak utóda nem maradt. Volt egyetlen fia, ki a 48—49. szabadságharcban éppen édes atyám századából, a pétervári völgyben elesett — s így sirja ápolása kötelességszerűleg reánk maradt De másképp is erre igen érdemes iskolamesterünk volt, mert nemcsak az iskolaköteles gyerekeket kívánta tanítani, hanem felöltött 18—20 éves leányeket is, estenként ingyen írni, számolni és énekelni gyakoroltatta és mind emellett ráért a kesztyűket viszesztalni, éneklésüket egész odaadással vezetni és az unnepek alatt a felöltött férfiakat szép utasításával ellátni. Áldott legyen emléke.

Gagyi Lajos.

IPARÜGYEK.

A Szabad Lyceum egy éve.

— Jelentés a székelyudvarhelyi vasárnapi munkásképző bizottság 1907—8-ik évi működéséről. —

Tisztelt Bizottság! Ez alkalommal bizottságunk működésének 8-ik évi ciklusáról vagyok bátor az alábbiakban beszámoló.

Az ipari munkásoknak értelmi képzése az elmúlt tél idény alatt is a legnagyobb ügyszerelettel, kitartó és célzatoson véghez vitt munkássággal lett felkarolva, úgy, hogy a vasárnapokon délután 2—3 óráig megtartott tartalmas előadásokon mindenki, — azokon szabadon és ingyenesen részt vehető, — gazdagíthatta tudását a társadalmat, nemeshette lelkét, fogékonyabbá tohetta érzelmvilágát.

Valóban felemelő és további lelkes előre törekvése serkentő az jelenség, hogy a vasárnapi munkásképzőbizottságunkat az iparosok ingyenes szabad lyceumi oktatásban a szellemi tőkék tulajdonainak mintegy 30—40 tagból álló hatalmas gárdája támogatja, hathatós segítségével az országos munkásképző bizottságnak.

Felolvasásaikkal, részint szabad előadásaikkal közreműködtek az elmúlt ciklus folyamán: 1. Deréki Antal szerkesztő, ki az 1907. november hó 24-én tartott első előadásán 180 hallgató jelenlétében „A szocializmus a magyar társadalomban” című tételről értekezett.

2. Visky Károly ev. ref. kollegiumi b. tanár december 1-én 110 hallgató előtt „A beszédes szavak” című tételről.

3. Embery Árpád rom. kath. főgimnáziumi tanár december hó 8-án 110 hallgató előtt „Adalékok a szocializmusok- és gyógytanához” című tételről.

4. Soó Domokos városi I-ső tanácsos december hó 15-én 106 jelenlévő előtt „A magyar ipar múltja és jelenlegi helyzete” című tételről.

5. Dr. Harmath József kir. törvényszéki bíró 1908. január hó 5-én 72 hallgató előtt a büntető-törvénykönyv 79. §-áról „A jogos védelemről.”

6. Kovács Dániel ref. kollegiumi tanár január 12-én 118 hallgató előtt „Szocializmus az ó-korban” című tételről.

7. Solymossy Endre ref. kollegiumi tanár január 19-én 103 hallgató előtt „Mátyás király Bécs elött” című tételről.

8. Szarvas Arnold kir. főreáliskolai tanár január 26-án 120 hallgató előtt „A vízről.”

9. Nosz Gusztáv kir. főreáliskolai tanár február hó 2-án 144 hallgató előtt „Diploma bajházat” című tételről.

10. Dr. Paál Árpád árvaszéki ülnök február 9-én 224 jelenlévő előtt „Szülők és gyermekek, képek Udvarhelyvármegye népének életéből” című tételről.

11. Dr. Pál Ernő ügyvéd február hó 16-án 236 hallgató előtt „A sajtó szabadság ismertetéséről.”

12. Tamás Albert rom. kath. főgimnáziumi tanár február hó 23-án 289 hallgató előtt „Rovarok világa az ipar és kereskedelem szempontjából” című tételről tartott felolvasást.

Itt emlékezem meg azon tartalmas és buzditó beszédekről is, melyeket Solymossy Endre bizottsági elnök az előadások sorozatának megnyitása és berekesztése, illetve minden egyes előadás végeztével közönséget kifejezés képen az előadóhoz és közremű-

kodókhöz intézett, s a melyek ép úgy mély nyomokat hagytak a hallgatóság lelkében, mint az előadók tartalma és soktanulni valót magukba felzárva hozott értekezések, azaz előadásai.

Az előadásokat állandóan látogató hallgatóság kitartása, valamint az előadók többször megnyilatkozott jóindulata készege, arra indítja a bizottságunkat, hogy már a legközelebbi jövőben a ciklusos előadásokat vezesse be.

Az előadások szemléltetőbbé tétele s a sikernek fokozottabb biztosítása céljából egy vetítőgép beszerzésére bizottságunk már megette a szükséges lépéseket.

Emellett az előadások értékét az iparos ifjúság köréből vállalkozó szavalók, névszerint: Boldissár Ferencz ki Arany Jánosnak „Tutemrehivás” című költeményét; Hadnagy Ferencz Fülpi Sz. Lajosnak „Visszaemlékezés”; Falter Albert Petőfi Sándornak „A rab”; Gergely György Lamphért Gézának „Munkcsi”; Heinter Béla Petőfinak „Isten csodája”; Ifj. Rajk József Ravasz Árpádnak „Kosuth lolke”; Szász József Gyulai Pálnak „Pókainé”; Boldissár Ferencz Petőfi Sándornak „A ledolt szobor”; Falter Albert, Gergely György, Gergely Ignác, Hadnagy Ferencz, Balogh Istvánnak „Prolog” című drámai költeményét szavalták.

Szavalók valamennyien pénzbeli jutalom helyett Petőfi Sándor összes költeményeinek szép dísz kiadását kapták olismorésul és buzditással.

Minden egyes előadás a „Himnusz” éneklésével s a berekesztése a „Szózat” egyhangú oléneklésével történt. Az énekeket Koronay Ferencz iparos vezette.

Kellemesen hatott énekszámakkal közreműködtek Barthes Teréz a 9-ik előadásán és Szemeraiy Károlyné a 10-ik előadásán, a Székely dalárda pedig a 12-ik előadásán. Mult ciklusról egybeállított számításokat az országos bizottság elfogadta. Indokolt költségvetésünk alapján, a jelen ciklusra 300 koronáról 400 koronára felemelt segélyt utalványozott, ki ezen előadások költségeinek fedezésére, melyért őszinte hálaunkat kell kifejeznünk Id. Jónás Ödön országos bizottsági elnök urnak ezen összeg a pénz-táros számadása szerint mind fel is lett használva.

Hálás elismeréssel kell megemlékeznünk a közreműködők építő munkáján kívül az „Udvarhelyi Híradó” és a „Székelyudvarhely” című helyi lapok jóindulata támogatásáról, az előleges értesítések és összefoglaló tudósítások állandó közléséről.

A már megtapasztalt uton való czéltudatos előre haladás megteremtése jó gyümölcsöt s ez újabb lakadatlau munkásságra serkentse bizottságunkat, hogy az iparos ifjúság és közönség szellemi kincseinek gyarapítása körül még több eredményt érheszen el! Kérem a t. bizottságot, jelentésemet tudomásul vonni sziveskedjék.

Gyerkcs Mihály,
biz. jegyző.

KÖZGAZDASÁG.

A sertés Magyarországon.

— Irtá: Czirmes István —

Székelykeresztúr, május 9.

A mult hónap közepén Szatmáruémetiben jártam s amidőn egyik könyvkereskedésben képez lapot vásároltam, a veletlen úgy hozta magával, hogy ugyanakkor egy másik vevő Dornor B. Sertésenyésztését kérte és vásárolta meg a boltostól.

Restelkedve hagytam el az üzletet, bántott, hogy egyik jó ismerősdömnek, szomszédvárosi tisztviselőtársamnak, a „hus-sertés” legalaposabb ismerőjének egy újabb műve jelent meg a könyvpiacra és arról én csak egyik távolabbi vidéken szerezhettem tudomást.

Bántott az, hogy a helyi vármegyénkben sem a helyi újságok, (Nem volt alkalomunk tudomást szereznii arról. Szerk.) sem a könyvkereskedő urak nem méltatták figyelemre a jeles művet és annak érdemes szerzőjét; aki pedig éppen Udvarhelyvármegyében, mint a székelyföldi miniszteri kirendeltség helyi megbízottja, oly hasznos közgazdasági tevékenységét fejtett ki, rövid itt léte alatt, amelylyel megörökítette nevét vármegyénk gazdasági életének történetében.

1901-ben „A sertés Magyarországon” irta enesi Dornor Béla cím alatt, egy méltó feltűnést keltett könyv hagyta el a sajtót, a mely rövid hat (szétesendő) alatt 2000 példányban került a hazai sertésenyésztő gazdák asztalára.

Hazai közgazdasági íróink közül csak igen kevesen dicsekedhetnek ilyen eredménnyel, mert sajnos a dolog úgy áll, hogy nálunk nem sok gazda olvas szaklapot és még kevesebb vásárol szakművet.

Tehát magában véve azon körülmény, hogy az első kiadás oly rövid idő alatt elfogyott, a legjobb ajánló-levél, a könyv jósága mellett.

Dornor Béla most másodszor adta ki könyvét teljeseen átdolgozva és csaknem másfélszeresen kibővívte. Az olyan tenyésztő, aki meghozza azt az anyagi áldozatot, hogy Dornor könyvét megvásárolja és végig tanulmányozza, olyan ismeretek birtokába jut, amelyek bőségeen fognak gyümölcsözni, ha azokat a gyakorlati életben szem előtt tartja és alkalmazza.

Mellegen ajánlom a könyv beszerzését különösen az udvarhelymegyei intelligensabb gazdákhoz, föld-birtokosoknak, gazdáköröknek és tejszövetkezeteknek.

Vármegyénkben a miniszteri-kirendeltség, éppen Dornor buzgólkodása folytán mintegy 300 drb fajtiszta angol hus-sertést osztott ki kedvezményesen áron, a köztenyésztési céljára; s hsbár kevés reményünk lehet arra, hogy ezen becses tulajdonokkal bíró, do igényesebb kultur sertés a mi külterjes mezőgazdasági viszonyaink között tiszta vérben gyökörrel verjen, mégis, a vele való törvényűlés, korszerűzés előnye nyomokat fog hagyni az elterjedtebb és népünk által kedveltebb zsiro-sertések szaporaságában, továbbá fejlődésének az hizadalmasságának gyorsabbá tételében.

A Dornor könyvében megtalálja az olvasó mindazon tudnivalókat, amelyekkel a mai korrall haladai akaró sertésenyésztőnek feltétlenül bírnia kell. Ezért tartom szükségesnek, hogy a tejszövetkezetek és gazdákörti vezetők félfiak ebből a könyvből a kis-gazdáknak tanulságos felolvasásokat tartsanak.

A mi hat fejezetre oszlik. Az 1-3 rész a sertésenyésztést; a 2. rész a sertés takarmányozást tárgyalja. A 3. rész a sertés állatgyógyászatgyéről nyújt hasznos tudnivalókat. A 4. és 5. rész a sertés-forgalom kereskedelem és sertés értékeitéről beszél, míg a 6. utolsó fejezet Magyarország sertés-fogyasztásáról és sertés árairól nyújt bőséges tájékoztatást.

Dornor könyvének kiváló becse az, hogy a hazai szakirodalomban az egyedüli, a mely a sertés értékesítésével behatóan és kimerítően foglalkozik. Ma, amidőn a hazai sertésenyésztés újabb virágzásnak indult, s a vele foglalkozó gazdászoknálak legtekintélyesebb jövedelmét képezi, nem lehet lényegtelen, hogy a tenyésztő bir-e azon is értekel, amelyeket az állati termékek helyes és jövedelmező értékesítésénél a világkereskedelem a birtokostól megkíván. A mai kor megköveteli, hogy a gazda ne csak jó tenyésztő és termelő, hanem jó kereskedő is legyen, vagyis: hogy a gazdasági termékek értékesítési viszonyait, követelményeit, módzatait, feltételeit és szabályait ismerje és tudja.

Közkinccsat képez tehát ez a könyv, mely egyetlen sertés tenyésztő könyvtárából sem hiányozhatik.

TAVIRATOK.

Budapest, május 9.

(Érk. d. u. 5 ó.)

Országgyűlés.

Képviselőházban Rakovszky elnökölt. Andrassy belügyminiszter betervezti kívándorlásról szóló törvényjavaslatot, Josipovich horvát miniszter személyes kérdésben felszólal. Supiló azt mondta róla, hogy mult évben 30 horvát képviselő előtt becsületszavát adta, hogy lemond, ha konfliktusba keveredik horvát képviselőkkel. Ez igaz, de szavát nem válthatta be, mert ez nem csak tőle függ, hanem miniszterreluőköt, országgyűlés többségétől és királytól. Supiló azt feleli, hogy majd később fog reflektálni miniszter kijelentésére. Azután áttértek költségvetés folytatólagos tárgyalására. Hodzsa Milán és Urbancics költségvetés ellen beszélt. A képviselőház mentelmi bizottsága mai ülésen felfüggesztette Váczsonyi Vilmos mentelmi jogát Batthyány Tivadar gróffal szemben, lapokban elkövetett sértésekért.

Kiadja: Becsét D. Fia könyvnyomdája.

Kiadó lakás és bolthelyiség

Batthyánytér II. szám alatt emeleti 3 szoba, konyha és mellék helyiségekből álló szép modern lakás 1908. május 24-étől, ugyanazon ház földszinti bolthelyisége pedig azonnal bérbe vehető Gyertyánly Gábertól.

Kiadó lakás.

A Petőfi-utczában 9 sz. alatt lévő 5 szoba, konyha és mellék helyiségekkel ellátott lakás szonbérbe azonnal kiadó. Értekezhetni: Márton Lajos körgygyzóvel Kíssólymosen. up. Székelykeresztúr.

A m. t. közönség figyelmébe

Czukrászdában naponta izletes friss torták, sütemények, fagyalt, reggeli és uszonna-kávé kapható. Szives pártfogást kérve, vagyok tisztelettel Ernst György.

Árverési hirdetés.

A homoródbenei közbirtokosság nyilvános szó és zárt írásbeli árverésen eladja Udvarhelyvármegyében Homoródbene község határában fekvő „Standenwald“ nevű legelő területén álló 231 db 65—160 cm. középméretű tölgy fáját, melynek fatömege 26·2 m³ 30—50 cm. vastag vasúti talpa 127·1 m³, 55—75 cm. vastag II. oszt. 647·2 m³, 80—160 cm. vastag I. oszt. fűrészáru és 3462·3 m³ tűzfát tesz ki főtven a helyszínén, 27500 kor. becár mint kikiáltási árban.

Az eladandó fatömeg a homoródbenei vasúti állomástól 4·7 km. távol fekvő legelő van, mellyel elég jó mezei ut köti össze. A kikiáltási ár 10%-a bánatpézzsül leteendő az árverés megkezdése előtt az árverező biztos kezéhez.

Utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az árverés Homoródbene község-házánál 1908. évi május hó 25-én d e 9 óra-kor lesz megtartva.

Árverési és szerződési feltételek a homoródbenei községi jegyzőnél megtekinthetők. Homoródbene, 1908. évi március hó 3-án.

Benedek Ferencz,
jegyző.

Binder Mihály,
közbirtokossági elnök.

Budapesti előkelő bank

Részvénytársaság
Udvarhelymegyében kizárólag töz-s-dén jegyzett sorsjegyek eladására
főügynökséget letesit

Ezen főügynökség saját hatáskörében alügynököket állíthat fel. Évi fix fizetés! Csakis komoly reflectansok, kik a főügynökséget elnyerni óhajtják, küldjék ajánlatukat: Budapest, főpostafék 21. címre.

Végrh. 202—1908. sz.

Árverési hirdetés.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közbírá teszi, hogy az udvarhelyi kir. törvényszéknek 1908. évi 18151. sz. végzése következtében Dr. Kocz Károly ügyvéd által képviselt Olaszteleki takarékpénztár javára Sándor András és t. almási l. ellen 140 kor. s jár. erejéig 1908. évi április hó 6-án fogatosított biztosítási végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 720 koronára becsült következő ingóságok: u. m. I. Barra Sándornál 2 ló. II. Kenyeres Andrásnál 3 szekér. III. Sándor Andrásnál 2 tehén nyilvános árverésen eladottnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróság 1908. évi V. 120.2. az. végzése folytán 140 kor. tőkekövetelés, ennek 1908. évi február hó 25. napjától járó 6% kamatai, 1/2% váltódíj és eddig összesen 96 kor. 38 fillérből maradt megállapított költségek erejéig, Homoródmáson alpereseknél lakásán leendő eszközlésére 1908. évi május hó 14-ik napjának d. e. 8 órája batáridőül kitűztetik és abba a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik. Kelt Oklánd, 1908. április hó 30-án.

Pollák Ignác, kir. bir. végrehajtó.

Eladó ház. Bethlen-u. 7. sz. alatti kőház szabdközből eladó

NOXIN

A LEGJOBB CIPŐ-KRÉM

Minden jobb üzletben kapható.
KÖCSINGER TESTVÉREK BUDAPEST

A verseny-szabósághoz!

Vau szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy

legjobb szabású férfi-öltönyöket

jutányos áron készítek; ez annál is inkább módomban áll, mivel az urdivat-szabást a budapesti első szabászati intézetben tanultam, miről bielek okmányom is vau. Készpénzfizetés mellett 36. 50 és 60 koronáért a legfinomabb öltönyöket készítek.

Felkérem ezuton a n. é. közönséget, hogy cégemet szives pirtfogásban részesítsék, és én jutányos árral és jó munkával törekedni fogok a bizalmat minden tekintetben kiérdemelni. Kiváló tisztelettel:

MARKÓ ISTVÁN URI DIVAT-SZABÓ ÉS EGYENRUHA-KÉSZÍTŐ
Kossuth Lajos utca 9. szám alatt.

Jó házból való fü Gyarmathy Ákos
tűszerkereskedésébe
tanulónak felvétetik.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a folyó év április 1-től kezdve, fűrésztelepe-men felvágott bükk tűzifa kapható, melynek ára, házhoz szállítva, kocsinként **10 korona.** Székelyudvarhely, 1908. évi március hó 26

FÁBIÁN JÓZSEF.

A Magyar Mercur Bank R.-T.

budapesti bankcég hivatalos helyiségeit Andrássy-ut 55. sz. alól, lényegesen kibővítve, Budapest, V., Ferencz József tér 5. szám alá (Gresham-palota) helyezte át.

Eladó, vagy kiadó

Zetelakán a Csépl István tulajdonát képező elsőrendű forgalmu kereskedés. Értekezhetni a tulajdonossal Zetelakán.

ÚJ SZABÓ-ÜZLET

Van szerencsém a mélyen tisztelt férfiközönség szives tudomására hozni, hogy 9 és fél év óta fennálló, jó hírnévűnek örvendő férfi szabó-üzletemet Dicsőszentmártonból a helyi piacra, Flórlán Bogdán ur házába boltottem át és nyitottam meg. Dus rakást tartok hazal, ugyanint zsolnai és brassói, azoukivül valódi angol divatszövetekből. Elvállalok minden e szakmába vágó munkákat, ütönyök elkészítését szükség esetén 48 óra alatt. Jó szabás, kitünő munka, pontos kiszolgálás által vélem a mélyen tisztelt közönség bizalmát megnyerni. Vidékre miutakat kiválazás végett szivesen bérmentvo küldök. 2—3 megrendelésért meghívására személyesen jövök. Magamat becses pártfogásukba ajánlv, maradok teljes tisztelettel.

LÖBL MENDEL férfi-szabó
SZÉKELYUDVARHELY.

Fiók-üzlet megnyitás!

FAZEKAS TESTVÉREK

segesvári első műszaki berendezési vállalata.

Van szerencsénk tudomására hozni, hogy f. évi április végén a székelyudvarhelyi piacon egy villamos világítás berendezési fióküzletet nyitunk és kérjük a t. közönséget saját érdekében, hogy ott-létünket bevárni sziveskedjék. Előre is biztosítjuk a legjobb, pontos, szakértő és lehetőleg legolcsóbb kiszolgálást. Bátorkodunk b. figyelmébe ajánlani, hogy dusan felszerelt gyári u. m. újít készítményű csillárok nagy választékban raktáron fogunk tartani. — A nálunk vásárolt csillárok teljesen felszerelve érteődnek. Becses figyelmébe ajánljuk még, ahol a villamvilágítási vezetékek már be van vezetve, szabadságában áll mindenkinnek az égőtevek v. csillárokat nálunk is bevásárolni, amit teljesen üzemenképes állapotba felszerelünk. Becses pártfogást kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

FAZEKAS TESTVÉREK Segesvár.